

PRAHA HOSTÍ MEZINÁRODNÍ KONFERENCI TÝKAJÍCÍ SE PRÁV DĚTÍ VE VĚKU OD 0 - 3 LET

Ministerstvo práce a sociálních věcí před několika měsíci oznámilo, že je připraveno provést takové změny v systému péče o ohrožené děti, aby děti do 3 let věku nebyly umisťovány do ústavní péče. „Uvědomujeme si, že nezbytným předpokladem pro možnost postupného omezování ústavní péče je vytvoření alternativ, které zabezpečí vývoj dítěte v rodinném, případně náhradním rodinném prostředí. Jde zejména o vytvoření spektra terénních a ambulantních služeb pro podporu rodin a náhradní rodinné péče,“ řekl ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek.

Česko čelí **mezinárodní kritice** za systém péče o ohrožené děti. V první řadě ČR vyzval Výbor OSN pro práva dítěte k vytvoření strategie pro snížení počtu dětí žijících v ústavní péči. Zároveň výbor doporučil rozvoj komunitních služeb rodinného typu a pěstounské péče, a to za účelem vyloučení umisťování dětí do ústavů. Jen během loňského roku prošlo **kojeneckými ústavu 2 077 dětí, což je nejvyšší počet od roku 1998. S tak vysokým počtem nejmenších dětí v ústavu se Česku připisuje smutné prvenství mezi ostatními zeměmi.** Od institucionálního způsobu péče ustoupila naprostá většina evropských zemí, výjimkou nejsou ani postkomunistické země. V Polsku je věková hranice pro možnost umístění do ústavní péče stanovena na 7 let věku dítěte od roku 2015 a dokonce na 10 let od roku 2019. V Rumunsku je tento limit stanoven na 2 roky, na Slovensku 3 roky.

„Vzhledem k chystané změně považuji za velmi důležité seznámit se s různými systémy péče o nejmenší děti, možnostmi poskytování služeb pro děti s různými potřebami, včetně zdravotního postižení, a také se zkušenostmi z procesů reformy a deinstitucionalizace péče. Dnešní setkání vnímám jako prostor pro výměnu informací a zkušeností, ale i jako příležitost, abychom potvrdili, že naše země, naše společenství učiní vše proto, aby dětem zajistila základní právo - právo na dětství,“ řekl v úvodu mezinárodní konference ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek.

Systém péče o ohrožené děti by měl podle MPSV v první řadě zajistit, aby **děti nebyly z rodin odebírány tam, kde to není nezbytně nutné.** Podle statistiky Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR **až 45 % dětí, které jsou dnes umístěny do ústavní péče, je rodinám odebráno ze sociálních důvodů.** „Také zhruba polovina dětí, které jsou rodině odebrány a umístěny do ústavu, se do ní zpět po několika měsících navrací. Objektivně se jedná o důvody k odebrání dítěte, které se dají řešit. Je proto třeba **posílit asistenční a další alternativní služby,** které pomáhají řešit problém rodiče či rodičů v místě bydliště, aniž by muselo být dítě, byť jen na přechodnou dobu, z rodiny odebráno,“ říká Jaromír Drábek.

MPSV je také připraveno zajistit dostatečné kapacity pěstounských rodin, které budou poskytovat potřebnou péči. Pěstounů, kteří nejsou v příbuzenském vztahu ke svěřeným dětem, **je už dnes již cca 3000. Počet nových profesionálních pěstounů, kteří by byli třeba k zajištění péče při omezení ústavní péče (kojeneckých ústavů), odhaduje MPSV na 500.** Profesionální pěstouni budou mít k dispozici služby odborníků – sociologů, psychologů, budou mít podobně jako jinde ve světě povinnost se školit apod.

V současné době působí v České republice 34 kojeneckých ústavů a dětských domovů pro děti do 3 let. K vybudování sítě kojeneckých ústavů došlo v 50. letech minulého století. **Moderní sociální systémy od institucionálního způsobu péče ustupují.**

Důvodem jsou poznatky mnoha vědeckých výzkumů a studií, které prokázaly negativní vliv tohoto typu péče na vývoj dítěte. Na tyto výzkumy reaguje i Směrnice OSN o dětech v náhradní péči (2009), která doporučuje, aby se péče o nejmenší děti v souladu s převládajícím názorem odborníků uskutečňovala v rodinném prostředí.

Viktorie Plívová
tisková mluvčí a
vedoucí tiskového oddělení